

польської нації разом з релігійною одноманітністю у формі католицизму, сприяли позбавленню популярності імперсько-шовіністичних ідеологем. Такі

процеси дали змогу Польщі увійти до євроатлантичних структур та збудувати гармонійні відносини з сусідами, у тому числі й з Україною.

Список джерел та літератури

1. Chemperek Dariusz. "Sarmatyzm-embarras de richesse." *Teksty Drugie* 1 (2003): 110-115. S. 112
2. Goszczyński Artur, Jarosław Stolicki. Międzynarodowa konferencja „Nowożytny człowiek: przestrzeń, władza, prawo w XVI–XVIII wieku”(Kijów, 12–13 września 2013 roku)." *Prace Historyczne* 141.3 (2014): 757-762.
3. John Blacking, Anna Czekanowska Polish Folk Music: Slavonic Heritage — Polish Tradition / Blacking John, Czekanowska Anna — Contemporary Trends, Cambridge University Press, 2006.
4. Kwiecińska Magdalena "Drobna szlachta w Galicji—między polskim a ukraińskim ruchem narodowym. / Magdalena Kwiecińska // *Sprawy Narodowościowe* 34 – 2009 – S. 83-97.
5. Lukowski Jerzy; Zawadzki Hubert A Concise History of Poland. / Jerzy Lukowski, Hubert Zawadzki – Cambridge University Press, 2006 pp. 3–6.
6. Ożóg Krzysztof Chrzesztof Mieszka I w roku 966 i utworzenie pierwszego biskupstwa w Polsce. / Krzysztof Ożóg // *Msza Święta* 72.4 (834) (2016).
7. Tazbir J. Polska przedmurzem Europy. / J. Tazbir – Warszawa, 2004. – 215 S.
8. Tazbir Janusz. "Sarmatyzm a barok." / Janusz Tazbir // *Kwartalnik Historyczny* 76.4 – 1969 – S. 815-830.
9. Балущок В. Українська шляхта між польським та українським етносами / В. Балущок // *Народна творчість та етнографія.* — 2007. — №. 6. — С. 11-25.
10. Земський Ю.С. Польська, російська та українська еліти в змаганнях за Правобережну Україну середини XIX ст. / Ю.С. Земський. – Хмельницький, 2011. – С. 234-266.
11. Кафарський В. Українська політична чи етнополітична нація? / В. Кафарський // *Політичний менеджмент.* — 2006. — № 4. — С. 44-54.
12. Луговий Олег Михайлович До дискусії про походження перших руських князів / Олег Михайлович Луговий // *Записки історичного факультету.* - Одеса: ОНУ імені І.І.Мечникова, 2006. - Вип.17. – С. 321-332
13. Мицик Ю. А. Про дискусію навколо терміну Україна в польсько-турецьких переговорах 1677-1678 рр. / Ю.А. Мицик // *Науковий вісник Дипломатичної академії України* – № 7. – 2002 – С. 375-379.
14. Морозов С. Д. Население России на рубеже XIX–XX веков / С.Д. Морозов // «Отечественная история». — 1999 г. — № 4. — С. 37.
15. Петрик А. М. Політика литовської держави стосовно національних меншостей у добу Першої республіки (1918–1940). / А.М. Петрик // *Гілея* № 118. – С. 153-159
16. Чернецький Є. Браницькі. / Є. Чернецький – Біла Церква: Видавець Олександр Пшонківський, 2011. — 736 с.

Анна Джуровець

Чернівецький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету (Чернівці)

СУРЖИК ЯК ВАДА У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ

“Мова – душа кожної національності, її святощі, її найцінніший скарб” – писав відомий український мовознавець Іван Огієнко. Суржик характеризує мішанину батьківського з чужим, що призводить до деградації духовного світу людини, її відчуження від рідного. Сьогодні змішаною мовою розмовляє значна частка українців.

Ключові слова: суржик, професійне спілкування, русизми.

“Language is the soul of every nationality, its holy things, her most precious treasure” – wrote the famous Ukrainian linguist Ivan Ogienko. Surzhik characterizes the mash-parent with a stranger, which leads

to the degradation of the spiritual world of man, his alienation from his own. Today, mixed language talking a significant share of Ukrainians.

Keywords: *doublespeak, professional communication, Russisms.*

Сьогодні питання мовної культури є досить поширеним і актуальним. Мова людини є її візитною карткою, яка визначає показники її культури та освіти. Знання української мови є необхідною ознакою кожного громадянина держави та засвідчує про високий інтелект освіченої особи.

Метою наукової розвідки є схарактеризувати вияви суржику у професійному мовленні і визначити шляхи подолання цієї мовної вади.

Проблемою витіснення суржику з української мови займалися такі вчені: Л. Біланюк, Т. Кознарський, В. Радчук, О. Руда, В. Труба, М. Феллер, М. Флаєр, О. Шарварка та інші.

Масове, безсистемне проникнення елементів російської мови є наслідком тривалого нерівноправного контактування двох мов, що призвело до появи такого явища як суржик. Це збіднена мова, позбавлена національного колориту, краси й виразності [3, с. 6-7].

На жаль, сьогодні суржику віддає перевагу велика частина українського суспільства. Існують люди, які не мають права на помилки у мовленні – працівники радіо і телебачення, диктори, лектори, актори, вчителі, державні діячі – бо їхнє слово повинне бути прикладом для решти громадян України.

Проблемою практичного застосування української мови серед населення є її недостатня популярність у теле- та радіоэфірах. Це пов'язано з потребою в забезпеченні використання української мови в ЗМІ, сфері культури, освіти і науки, у інформаційних технологіях, рекламі тощо. Люди переважно дивляться російськомовні програми та слухають російськомовні пісні, які мають численну аудиторію [1, с. 38-40].

Сучасний державний працівник у межах компетенції своєї професії, працюючи над розширенням власної комунікативної культури, повинен: вміти формулювати цілі службового і неформального спілкування; намагатися організувати процес спілкування та управляти ним, застосовуючи різні комунікативні прийоми; вміти правильно формулювати питання та конкретно відповідати на них; правильно вести ділову розмову, дискусію, діалог, наради, ділові переговори тощо;

Русизмами багата мова студентів, учнів, вчителів, педагогів, державних службовців, народних депутатів та міністрів. У царині української лексики поширене калькування російських слів та українське озвучення їх. Наш простір заповнили слова такі, як: *короче, кайф, канешно, січас, дєвушка, нравіться, слідуєчий* (замість *наступний*), *пріймати участь* (замість *брати участь*), *відкрити двері* (замість *відчинити двері*).

У вітчизняній науці прагнення до реального, а не словесного повернення мови до людини викладене в низці праць. У контексті проблем комунікативної української граматики така тенденція чітко озвучена в працях Ф. Бацевича [2, с. 23]. Відомий дослідник питань української мови та культури О. Сербенська зазначає, що «суржик – жива модель нового мовоутворення шляхом взаємозмішування двох слов'янських наріч – українського і російського, своєрідна лінгвістична мутація» [4, с. 140], це «мова безладу, де значної руйнації зазнають граматичні форми української мови, синтаксичні конструкції деформуються, переважають російські слова, але зі значною модифікацією звукової форми» [4, с. 141].

Виведення суржиків з лексики працівників — це нагальна потреба. Мотивацією до цього може стати регулярне і наполегливе демонстрування та коментування прикладів недолугого користування професійною мовою.

Отже, досконале володіння українською мовою як державною є основним компонентом професії фахівців різного профілю, адже мовленнєва діяльність є складовою професійної. Слід зазначити, що мовні кальки спотворюють інформацію, оскільки порушується точність її передавання, та суттєво гальмують сприймання у процесі професійного спілкування. Саме тому

фахівець будь-якої галузі повинен бездоганно володіти нормами літературної мови, фаховою термінологією, вміти обирати мовні засоби залежно від мети й ситуації мовлення, точно, стилістично доречно добирати слово, логічно, змістовно та виразно висловлювати свої думки, тобто мати сформований високий рівень мовленнєвої культури. Культура професійної толерантності набуває значення надзвичайно важливої складової суспільства в цілому. Професійний суржик знищує ознаки мовної толерантності тексту, адже некомпетентна розмова професійного мовця — це завжди неповага до аудиторії.

Список літератури

1. Ажнюк Б. І. Інновації в системі української мови та тенденції її розвитку / Б. Ажнюк // Освіта і упр. — 2008. — 11, № 2/3. — С. 37-42.
2. Бацевич Ф. С. Нариси з комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. — Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. — 279 с.
3. Кузнецова Т. В. Мова білінгвальної сім'ї у функціональному аспекті / Т. В. Кузнецова — Київ : Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, 2000. — 19 с.
4. Сербенська О. Дещо про культуру мови і культуру слова / О. Сербенська // Дзвін. — 2001. — № 9. — С. 137-147.

Ольга Донцова

Запорізький національний університет (Запоріжжя)

СЛЕНГ СУБКУЛЬТУРИ АНІМЕ: ДЖЕРЕЛА ЗАПОЗИЧЕННЯ І ЗВ'ЯЗКИ З ІНШИМИ МОЛОДІЖНИМИ СУБКУЛЬТУРАМИ

У статті розглянуто сленг субкультури аніме з огляду шляхів походження лексики, висвітлено його мовні зв'язки з сучасними молодіжними субкультурами фікшн-райтерів, серіаломанів та геймерів. Увагу приділено також сучасним тенденціям розвитку сленгу субкультури аніме.

Ключові слова: *сленг, сленг молодіжних субкультур, сленг субкультури аніме, запозичення.*

The article examines the anime subculture slang through the origin of its vocabulary and highlights its linguistic ties with the modern subculture of fan fiction writers, TV series' fans, and gamers. The attention is paid to contemporary trends in anime subculture slang.

Keywords: *slang, youth subcultures slang, anime subculture slang, loanword.*

Мову, як і культуру, творить, оберігає, збагачує й розвиває сам народ. Проте в будь-якій мові можна знайти негативні впливи, котрі порушують прийняті мовні норми. У пропонованій розвідці ми хочемо звернути увагу на

шляхи запозичень сленгу субкультури аніме, впливи на останній сленгів інших молодіжних субкультур (зокрема таких, як серіаломани та фікшн-райтери) та зв'язок між ними.